

I

(Rezolucje, zalecenia i opinie)

REZOLUCJE

EUROPEJSKI KOMITET EKONOMICZNO-SPOŁECZNY

518. SESJA PLENARNA EKES-U W DNIACH 13–14 LIPCA 2016 R.

Rezolucja w sprawie wkładu Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w program prac Komisji na rok 2017

(2016/C 389/01)

Rok 2017 rokiem nowego impulsu i większej solidarności w Europie

Deklaracja polityczna

EKES wyraża ubolewanie, że obywatele UK zagłosowali za opuszczeniem UE. Jest to decyzja podjęta prawomocnie w wyniku demokratycznego głosowania, ale jej skutki dotkną nie tylko podzielonego Zjednoczonego Królestwa, lecz również całej UE. Teraz rozpocznie się długi i żmudny proces negocjacji, by ustalić wszystkie warunki opuszczenia UE. Nie wiemy, w jaki sposób i kiedy zostanie zastosowany art. 50 Traktatu, ale EKES wzywa do szybkiego rozpoczęcia negocjacji w reakcji na obecną niepewność co do przyszłości UE oraz jej struktury instytucjonalnej i politycznej. Reakcja rynków finansowych stanowi wyraźny sygnał, że nowa recesja jest prawdopodobna (i to nie tylko w Zjednoczonym Królestwie) i UE musi zareagować w trybie pilnym.

EKES domaga się pełnego udziału w procesie negocjacji ze Zjednoczonym Królestwem. Oczywiście jest, że wynik głosowania obywateli brytyjskich to nowy pilny sygnał alarmowy dla instytucji europejskich: obywatele domagają się uczestnictwa w unijnym procesie decyzyjnym, a skutki Brexitu są kluczową kwestią, którą należy zarządzać przy pełnym poparciu także obywateli innych krajów UE. EKES, reprezentujący organizacje społeczeństwa obywatelskiego, jest gotów aktywnie uczestniczyć w tym procesie.

EKES uważa ponadto, że Komisja Europejska powinna ponownie rozważyć 10 priorytetowych obszarów swojego programu, biorąc pod uwagę potrzebę pilnego zarządzania kwestią Brexitu, ze wszystkimi tego konsekwencjami instytucjonalnymi, politycznymi, gospodarczymi i społecznymi.

1. Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny wyraża głębokie zaniepokojenie stanem Unii Europejskiej. Obecny kontekst polityczny i gospodarczy, w sytuacji rosnącej nieufności ze strony europejskich obywateli wobec procesu integracji UE, oznacza, że Komisja Europejska musi działać na rzecz przywrócenia ducha solidarności i odpowiedzialności, jak już wspomniano w programie prac na rok 2016. Istnieją narastające oznaki braku woli państw członkowskich, by znajdować wspólne i spójne rozwiązania. Jednocześnie podstawą działań UE powinno być przekonanie obywateli o ich odpowiedzialności za cele UE.

2. Kryzys uchodźczy wymaga pilnych działań humanitarnych. Należy równocześnie poświęcić szczególną uwagę trudnościom, z jakimi borykają się europejskie rządy przy realizacji rozwiązań uzgodnionych przez wszystkich obywateli europejskich, którzy odczuwają niepewność i obawę. Należy otworzyć bezpieczne i legalne korytarze, a UE musi zdecydowanie dążyć do wspólnego europejskiego systemu azylowego, finalizując polityczne i prawodawcze inicjatywy zainicjowane w maju i czerwcu 2016 r. W celu przywrócenia wzajemnego zaufania i stabilności przestrzeni swobodnego

przepływu Komisja Europejska powinna zwiększyć wysiłki na rzecz egzekwowania zasad praworządności we wdrażaniu dorobku prawnego UE w dziedzinie migracji i azylu oraz zadbać o odpowiedzialne zarządzanie strefą Schengen. Osłabienie układu z Schengen byłoby ciosem w samo serce europejskiego projektu i ograniczyłoby jego postępy. Zasadne żądanie bardziej uregulowanej kontroli granic zewnętrznych oraz bardziej uregulowanego zarządzania nimi z pełnym poszanowaniem zasady praworządności, uzasadniony postulat opinii publicznej dotyczący zwiększenia bezpieczeństwa i ochrony, a także żądanie ściślejszej współpracy w zwalczaniu terroryzmu – wszystko to nie może oznaczać budowy barier w obrębie UE i ograniczania swobodnego przepływu osób.

3. Jeszcze większe obawy budzi rozprzestrzenianie się antyeuropejskich nastrojów i zwiększenie reprezentacji politycznej ruchów o charakterze ksenofobicznym i populistycznym w parlamentach narodowych i w całym społeczeństwie, co zagraża demokratycznym wartościom w Europie. W niektórych państwach członkowskich ruchy te mogą nawet wywierać wpływ na rząd. Jak widać z debaty w sprawie Brexitu, ta wrogość w stosunku do Europy jako całości może prowadzić do ryzykownej dyskusji na temat przyznawania rządowi mechanizmów opt-out na podstawie ich aktualnych potrzeb politycznych. UE musi zareagować na te protekcjonistyczne i nacjonalistyczne tendencje i zmierzyć się z nimi również na poziomie kulturowym.

4. Nie powinniśmy jednak pomijać ani pomniejszać dotychczasowych dokonań UE, a integracja gospodarcza musi zostać teraz uzupełniona o głębszą integrację polityczną i społeczną. Jednolity rynek jest podstawowym elementem integracji europejskiej i za wszelką cenę należy chronić funkcjonowanie jego reguł gry. Obywatele powinni brać czynny udział w tym procesie. Należy wzmocnić i zorganizować dialog na szczeblu lokalnym, krajowym i europejskim przy pomocy społeczeństwa obywatelskiego, w tym partnerów społecznych, którzy mają kluczowe znaczenie dla obrania nowego kursu przez Europę.

5. Priorytetowe znaczenie w tej zmianie kulturowej powinni mieć ludzie młodzi, gdyż to ich najbardziej dotyczy bezrobocie, a także to oni mają największy potencjał przezwyciężenia kryzysu. Na podstawie zdobytych doświadczeń „pokolenie Erasmusa” wykazuje otwartość i gotowość do wspólnej rozmowy i wzrastania z różnymi narodami i kulturami. Z tej przyczyny Komisja musi zaoferować wszystkim młodym ludziom, oprócz skromnych efektów gwarancji dla młodzieży, możliwość skorzystania z wymiany europejskiej, niezależnie od poziomu wykształcenia i statusu zawodowego.

6. W nadal niepewnym klimacie gospodarczym i społecznym EKES wzywa Komisję Europejską do wykorzystania wszystkich dostępnych zasobów, aby pobudzać wzrost gospodarczy, zatrudnienie wysokiej jakości i postęp społeczny. Inwestycjom finansowym, produkcyjnym i społecznym daleko jeszcze do osiągnięcia poziomu sprzed kryzysu. Należy zapewnić warunki makroekonomiczne wspierające wzrost gospodarczy, który powinien być z kolei napędzany sprzyjającymi warunkami inwestycyjnymi w obrębie dobrze funkcjonującego rynku wewnętrznego. Należy poświęcić uwagę wszystkim aspektom konkurencyjności międzynarodowej, a zwiększony popyt wewnętrzny może zapewnić europejskim przedsiębiorstwom impuls na rynku globalnym, powodując pozytywne sprzężenie zwrotne z korzyścią dla wszystkich.

7. Należy ukierunkować zarządzanie gospodarką na osiągnięcie wzrostu gospodarczego i rozwoju społecznego oraz wdrożyć wszystkie priorytety określone w komunikacie w sprawie działań na rzecz dokończenia budowy unii gospodarczej i walutowej oraz w rocznej analizie wzrostu gospodarczego na 2016 r. Zalecenia dla poszczególnych krajów powinny lepiej wykorzystywać elastyczność w ramach istniejącego paktu stabilności i wzrostu w celu pobudzenia wzrostu gospodarczego. Należy zwiększyć poczucie odpowiedzialności za europejski semestr, angażując ogół społeczeństwa obywatelskiego i uznając specyfikę partnerów społecznych na poziomie europejskim i krajowym.

8. Zaktualizowana strategia „Europa 2020” powinna wpisywać się w program działań Narodów Zjednoczonych na rzecz zrównoważonego rozwoju do roku 2030, który zawiera nowe cele zrównoważonego rozwoju (SDG). Należy przy tym postrzegać aspekty gospodarcze, społeczne i środowiskowe jako nierozłączne i wzajemnie zależne komponenty i ponawiać wysiłki na rzecz realizacji celów społecznych w tych przypadkach, w których UE nie wykazuje dostatecznych postępów.

9. EKES zwraca się do Komisji o odgrywanie przewodniej roli w budowaniu konsensusu i zaangażowania w Parlamencie Europejskim i Radzie na rzecz realizacji wewnętrznego i zewnętrznego programu UE.

10. W tym kontekście Komitet apeluje do Komisji o ukierunkowanie programu prac na rok 2017 na następujące trzy obszary strategiczne i uznanie nierozłącznego charakteru wymiaru wewnętrznego i zewnętrznego, a także gospodarczego, społecznego i politycznego:

10.1. Wzmocnienie spójności gospodarczej i społecznej UE

- W celu realizacji planu inwestycyjnego, który opiewa na co najmniej 2 % PKB UE, EKES zaleca wprowadzenie bodźca fiskalnego, między innymi poprzez inwestycje publiczne, które byłyby ukierunkowane na inwestycje stymulujące innowacje i wzrost gospodarczy. Należy przy tym nadać priorytet takim sektorom, jak energia, transport i infrastruktura szerokopasmowa, cyfryzacja, niskoemisyjna gospodarka o obiegu zamkniętym, gospodarka społeczna i umiejętności na rzecz przedsiębiorczości i dobrej jakości miejsc pracy. Wykorzystanie funduszy europejskich powinno być spójne z tymi celami. Należy promować zrównoważone przedsiębiorstwa i wzrost przemysłu i opracować plan na rzecz MŚP.
- W odniesieniu do procesu europejskiego semestru EKES apeluje do Komisji o ścisłe monitorowanie i wdrażanie wszystkich celów – zarówno gospodarczych, jak i społecznych – związanych z formułowaniem zaleceń społecznych dla poszczególnych krajów w celu osiągnięcia wymiernych wyników w realizacji celów strategii „Europa 2020”, w tym w zwalczaniu ubóstwa i nierówności.
- Urzeczywistnienie jednolitego rynku wymaga zdecydowanego zaangażowania Komisji w realizację priorytetowych celów ustalonych w 2016 r. Swobodny przepływ pracowników musi pozostać priorytetem – sprawiedliwa mobilność oznacza przestrzeganie zasad równego traktowania i niedyskryminacji ze względu na narodowość, zgodnie z europejskim dorobkiem prawnym dotyczącym europejskich pracowników.
- Zasada „równego wynagrodzenia za taką samą pracę w tym samym miejscu pracy”, przedstawiona przez przewodniczącego Junckera, uwzględniona w ramach UE dotyczących mobilności pracowników w UE, jest obecnie przedmiotem dyskusji w EKES-ie. Komitet wyraził już zaniepokojenie zakłóceniami, które mogą osłabić integrację rynku pracy i uczciwą konkurencję.
- Unia gospodarcza i walutowa jest centralnym elementem jednolitego rynku i EKES podkreśla, że należy rozwijać jej filar gospodarczy, społeczny i polityczny. Strefa euro potrzebuje silniejszej tożsamości i należy przy tym uwzględnić kraje, które pragną do niej przystąpić.
- Wykorzystanie szans oferowanych przez cyfryzację wymaga podjęcia działań w licznych dziedzinach. EKES apeluje do Komisji o ustanowienie regularnego procesu konsultacji, aby zarządzać skutkami, jakie niesie cyfryzacja w odniesieniu do jakościowych i ilościowych aspektów zatrudnienia, produkcji, konsumpcji i usług publicznych świadczonych obywatelom. Szczególną uwagę należy poświęcić wdrożeniu agendy umiejętności cyfrowych, szczególnie w kontekście zapewnienia dostępności dla wszystkich.
- Unia energetyczna jest nadal daleka od urzeczywistnienia. EKES zwraca się do Komisji o przyspieszenie wdrażania strategii na rzecz unii energetycznej w celu zapewnienia bezpieczeństwa dostaw i rozsądnych cen energii poprzez zróżnicowanie jej źródeł i pełną integrację wewnętrznego rynku energii. Aby wesprzeć proces przechodzenia na gospodarkę niskoemisyjną, potrzebny jest fundusz sprawiedliwej transformacji. Potrzebne są także niezwłocznie konkretne działania na rzecz polityki przeciwdziałania zmianie klimatu. KE powinna zapewnić większe zaangażowanie społeczeństwa obywatelskiego i obywateli w opracowanie, przegląd i przede wszystkim realizację porozumienia paryskiego na szczeblu globalnym, krajowym i niższym niż krajowy.
- Kryzys uchodźczy wymaga właściwego zarządzania. Należy otworzyć bezpieczne korytarze humanitarne, a UE musi podejmować zdecydowane działania w kierunku utworzenia wspólnego systemu azylowego.

10.2. Wzmocnienie globalnej roli UE

- W 2016 r. UE zwiększyła swoje znaczenie jako partner na arenie międzynarodowej i powinna umacniać swoją pozycję w promowaniu pokoju i stabilizacji na obszarach objętych konfliktem. Jednak jak dotąd niewystarczająca spójność wewnętrzna i brak zaangażowania politycznego osłabiały wpływy UE w świecie. Niezbędnym warunkiem skutecznych działań zewnętrznych jest możliwie jak największe zintegrowanie działań podejmowanych w ramach polityki zagranicznej i wewnętrznej.
- Należy ponadto podjąć dodatkowe działania praktyczne na rzecz wzmocnienia bezpieczeństwa w Europie w ramach silnej wspólnej polityki zagranicznej służącej rozwiązywaniu otwartych konfliktów w krajach sąsiednich, polityki rozwoju spójnej z polityką innych instytucji międzynarodowych, międzynarodowej współpracy policyjnej i skutecznej kontroli granic zewnętrznych bez ograniczania swobód indywidualnych i prywatności.

- EKES uważa, że konieczne jest zakończenie obecnych dwustronnych negocjacji handlowych i inwestycyjnych i zapewnienie przy tym równowagi interesów, jak wskazano w opinii EKES-u w sprawie komunikatu Komisji „Handel dla wszystkich”. Należy także zadbać o odpowiednie wdrożenia zawartych umów. Przy stosowaniu wielostronnego podejścia do umów handlowych w ramach WTO należy dążyć do przejrzystości i uczciwej równowagi interesów. Zawierane przez UE umowy nie powinny obniżać standardów środowiskowych, socjalnych, pracowniczych, konsumenckich oraz w innych dziedzinach, w tym w zakresie usług publicznych, a wręcz powinny dążyć do ich podwyższenia.
- Globalne cele zrównoważonego rozwoju określone w programie działań ONZ-u na rzecz zrównoważonego rozwoju do roku 2030 muszą być włączane do obszarów polityki związanej z działaniami zewnętrznymi UE.
- EKES apeluje do Komisji o skupienie wysiłków na inicjowaniu i stymulowaniu w skali globalnej rozwoju i eksportu technologii i rozwiązań w zakresie przeciwdziałania zmianie klimatu.

10.3. Wzmocnienie identyfikacji obywateli z UE

- EKES zwraca się do Komisji o wszczęcie dyskusji nad sposobem działania UE. Niezbędne jest potwierdzenie europejskich wartości w ramach wspólnej wizji, a także potwierdzenie znaczenia tego aspektu Europy, który oparty jest na solidarności, spójności społecznej i budowie uczestniczącej i integracyjnej demokracji.
- EKES zdecydowanie zachęca Komisję do ściślejszego monitorowania kwestii przestrzegania przez państwa członkowskie zasad praworządności i karty praw podstawowych, a także podejmowania aktywnych działań w przypadku wszelkich naruszeń.
- EKES ubolewa, że Komisja nie uwzględniła w odpowiednim stopniu wkładu EKES-u w program prac na 2016 r. i nie uznała za stosowne przeprowadzić pogłębionej wymiany poglądów na temat podjętych przez nią decyzji politycznych. Budowanie systematycznego dialogu z organizacjami społeczeństwa obywatelskiego i wzmacnianie dialogu społecznego na wszystkich szczeblach ma kluczowe znaczenie dla osiągnięcia celów UE.

ZALECENIA I PROPOZYCJE DZIAŁAŃ POWIĄZANE Z 10 PRIORYTETAMI KOMISJI

1. Pobudzanie zatrudnienia, wzrostu i inwestycji

- **Inwestowanie w infrastrukturę, produkcję i miejsca pracy wysokiej jakości**
- **Odnowienie europejskiego semestru z myślą o osiągnięciu wzrostu gospodarczego, konkurencyjności i postępu społecznego**
- **Dokonanie szybkiego postępu w kierunku niskoemisyjnej gospodarki o obiegu zamkniętym**

1.1. Zatrudnienie pozostaje priorytetowym celem w 2017 r., który ma być osiągnięty zwłaszcza poprzez tworzenie nowych miejsc pracy dla osób długotrwale bezrobotnych, kobiet, młodzieży i migrantów.

1.2. Komisja powinna ocenić wykorzystanie funduszy europejskich i zadbać o skuteczne ukierunkowanie finansowania, aby maksymalnie pobudzać innowacje i wzrost gospodarczy i nadać priorytet inwestycjom w infrastrukturę, produkcję i miejsca pracy wysokiej jakości. Należy poprawić śledzenie i sankcjonowanie nieprawidłowości w wykorzystywaniu środków UE.

1.3. Sektory świadczące usługi społeczne są jednym z głównych źródeł zatrudnienia w Europie. W związku z tym Komisja powinna opracować plan działania zmierzający do maksymalizacji ich potencjału i udostępnić sektorowi społecznemu środki z Europejskiego Funduszu na rzecz Inwestycji Strategicznych.

1.4. W rocznej analizie wzrostu gospodarczego na 2017 rok należy nadać priorytet inwestycjom społecznym i wesprzeć gospodarki, które są zapóźnione w osiąganiu europejskich standardów gospodarczych i społecznych.

1.5. Potrzebna jest ofensywa umiejętności oparta na sprawnym wdrożeniu nowego europejskiego programu na rzecz umiejętności i pakietu w sprawie zatrudnienia młodzieży (gwarancji dla młodzieży i europejskiego sojuszu na rzecz przygotowania zawodowego).

1.6. Należy niezwłocznie wdrożyć środki przewidziane w planie działania na rzecz gospodarki o obiegu zamkniętym i nadać priorytet działaniom pomagającym zapewnić bardziej konkurencyjne otoczenie dla europejskich przedsiębiorstw. Komitet zwraca się do Komisji o zbadanie wykonalności utworzenia w ramach EKES-u otwartej europejskiej platformy na rzecz gospodarki o obiegu zamkniętym gromadzącej wszystkie zainteresowane strony.

2. Połączony jednolity rynek cyfrowy

— Impuls dla cyfryzacji infrastruktury, produkcji i usług publicznych

— Podnoszenie umiejętności cyfrowych i zwiększanie akceptacji dla rewolucji cyfrowej wśród pracowników i ogółu obywateli

2.1. Cyfryzacja przemysłu będzie czynnikiem decydującym o konkurencyjności europejskiej gospodarki. Proces cyfryzacji ma istotny wpływ na europejskie społeczeństwo obywatelskie i stał się niezbędnym elementem w życiu ludzi. EKES – z uwagi na przekrojowy charakter swoich zadań jako forum reprezentującego społeczeństwo obywatelskie – będzie działał na rzecz zwiększenia akceptacji polityki w tej dziedzinie wśród europejskiego społeczeństwa obywatelskiego.

2.2. Należy w większym stopniu strategicznie ukierunkować potencjał gospodarki cyfrowej na osiągnięcie ONZ-owskich celów zrównoważonego rozwoju – potencjał ten związany jest z innymi istotnymi zmianami gospodarczymi (np. z przejściem do współkonsumpcji i gospodarki niskoemisyjnej).

2.3. Aby eliminować nierówności między ludźmi oraz małymi przedsiębiorstwami, należy w pełni wykorzystać agendę cyfryzacji w rozwijaniu inteligentnej produkcji, inteligentnych sieci energetycznych, inteligentnego transportu i mobilności, inteligentnych domów i inteligentnych wspólnot. Istnieją też znaczne możliwości wykorzystania cyfryzacji dla udoskonalenia usług publicznych i administracji. Komisja powinna promować wymianę najlepszych praktyk w tej dziedzinie między państwami członkowskimi.

2.4. Należy odwołać się do partnerów społecznych w ramach europejskiej skoordynowanej strategii w celu wykorzystania wszystkich instrumentów dialogu społecznego z myślą o przewyżczeniu wyzwań związanych z procesem cyfryzacji, aby maksymalizować możliwości znalezienia wysokiej jakości zatrudnienia, umożliwiać przekwalifikowywanie bądź podnoszenie kwalifikacji pracowników stających w obliczu cyfryzacji i określić nowe formy ich ochrony. W celu zapewnienia kompleksowego podejścia warto wprowadzić regularny proces konsultacji z innymi organizacjami społeczeństwa obywatelskiego.

3. Stabilna unia energetyczna z perspektywiczną polityką przeciwdziałania zmianie klimatu

— Wdrożenie strategii na rzecz unii energetycznej, w tym jej wymiaru zewnętrznego

— Wdrożenie decyzji COP21 i wzmocnienie ich globalnej rangi

— Zapewnienie sprawiedliwego przejścia do gospodarki niskoemisyjnej

3.1. Komisja musi kontynuować wdrażanie dalekowzrocznej strategii zgodnie z programem prac załączonym do komunikatu w sprawie stanu unii energetycznej w 2015 r.

3.2. Propozycja EKES-u dotycząca europejskiego dialogu energetycznego musi stać się kluczowym mechanizmem zapewniającym uwzględnienie wiedzy, obaw i interesów społeczeństwa obywatelskiego w procesie tworzenia unii energetycznej.

3.3. Decyzje podjęte w ramach COP21 muszą być wdrażane niezwłocznie i przy pełnym zaangażowaniu zorganizowanego społeczeństwa obywatelskiego. Należy zapewnić równe warunki działania dla spółek konkurujących na szczeblu międzynarodowym, by zapobiec ucieczce emisji. Właściwym sygnałem byłoby wezwanie państw członkowskich do ogłoszenia wkładów ustalonych przez nie na szczeblu krajowym. Należy także wziąć pod uwagę potrzebę ponownego ożywienia inwestycji i wzmocnienia przywództwa UE w dziedzinie zielonych technologii.

3.4. W świetle zobowiązań podjętych w ramach COP21 powinno się starannie ocenić ryzyko ucieczki emisji i by je skutecznie zniwelować, należy wdrożyć instrumenty polityczne, szczególnie w kontekście unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji na okres 2021–2030.

3.5. System żywnościowy jest jedną z głównych przyczyn zmiany klimatu, a jednocześnie zmiana ta wpłynie na niego w znaczący sposób. Należy wzmocnić rolę sektora rolno-spożywczego w dostosowywaniu się do skutków zmiany klimatu i ich łagodzeniu. W kontekście planu działania UE na rzecz gospodarki o obiegu zamkniętym należy podkreślić znaczenie zapobiegania marnowaniu żywności i jego ograniczania, a także podejmowane przez społeczeństwo obywatelskie wysiłki w tym zakresie.

3.6. Oprócz funduszu sprawiedliwej transformacji UE musi uruchomić fundusz innowacji i fundusz modernizacji oraz zaangażować partnerów społecznych i inne organizacje społeczeństwa obywatelskiego w zarządzanie nimi.

3.7. W związku z wynikami badania EKES-u na temat celowo krótkiej żywotności produktów należy zainicjować projekt pilotażowy dotyczący uwzględnienia szacowanego lub przeciętnego minimalnego cyklu życia w systemie etykietowania produktu.

4. Pogłębiony i bardziej sprawiedliwy rynek wewnętrzny oparty na wzmocnionej bazie przemysłowej

— **Rosnący przemysł i funkcjonująca unia rynków kapitałowych**

— **Promowanie bardziej konkurencyjnej i zielonej gospodarki, rozwijanie przedsiębiorstw społecznych i wdrażanie innowacyjnych modeli**

— **Udostępnienie wszystkim ludziom sprawiedliwej mobilności pracowników**

— **W kierunku sprawiedliwszego opodatkowania**

4.1. W związku z tym, że przemysł jest zasadniczą częścią jednolitego rynku, Unia Europejska musi nadal skupić się na rewitalizacji swojego przemysłu i realizacji celu, jakim jest zwiększenie do 20 % wkładu przemysłu w PKB UE w perspektywie do 2020 r. Szczególną uwagę należy poświęcić wyzwaniom stojącym przed przemysłem stalowym poprzez przekształcenie pomocy państwa i bardziej ukierunkowane wykorzystanie Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji. Należy także uruchomić plan działania na rzecz europejskiego przemysłu obronnego, który umożliwiłby osiągnięcie znacznych oszczędności w zamówieniach w dziedzinie obronności.

4.2. EKES apeluje o podjęcie skutecznych działań służących poprawie dostępu do finansowania, obok inicjatyw podejmowanych w ramach unii rynków kapitałowych. Należy odpowiednio dostosować ramy prawne i nadzorcze (mikro- i makroostrożnościowe) sektora finansowego w celu ograniczenia ryzyka arbitrażu regulacyjnego. W tym kontekście należy również zająć się równoległym systemem bankowym. Ponadto należy opracowywać środki służące lepszemu uruchamianiu kapitału dostępnego w państwowych funduszach majątkowych. W procesie tworzenia unii bankowej należy odnieść się do komponentu usług publicznych w ramach usług bankowych. Obywatele muszą być w stanie korzystać z tych usług, wiedząc, że są one przejrzyste, wiarygodne i tanie.

4.3. Potrzebny jest konkretny plan działania w celu przewycięzenia przeszkód napotykanym przez MŚP, w tym mikroprzedsiębiorstwa i firmy rodzinne, zarówno w kraju, jak i w handlu transgranicznym.

4.4. EKES wzywa Komisję, by w celu uwolnienia pełnego potencjału przedsiębiorstw społecznych zainicjowała plan działania na rzecz gospodarki społecznej, przewidujący pełny „ekosystem” dla jej rozwoju i wzrostu.

4.5. EKES podkreśla potrzebę zwiększenia konkurencyjności Europy i wsparcia zielonej gospodarki. W tym kontekście ważne jest, aby podczas przeglądu strategii jednolitego rynku w 2017 r. propagować – oprócz zasady zachowania równych warunków konkurencji – nowe modele przedsiębiorstw, które równoważyłyby aspekty ekonomiczne, społeczne i środowiskowe. Współkonsumpcja, gospodarka funkcjonalna i gospodarka o obiegu zamkniętym wymagają jasnych wytycznych, by mogły prosperować. Zasadnicze znaczenie ma przyjęcie kompleksowego podejścia uwzględniającego różne aspekty społeczne, gospodarcze i środowiskowe w spójnych ramach politycznych. Istotne jest nakreślenie ambitniejszej

strategii w zakresie społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw, która pozwoliłaby lepiej ocenić wkład przedsiębiorstw w dobro wspólne poprzez pomiar wskaźników dobrostanu i rozwoju społecznego, co oznacza odejście od PKB jako jedyne punktu odniesienia.

4.6. W celu zapewnienia zgodności zamówień publicznych z nowymi dyrektywami należy ułatwić stosowanie klauzul społecznych i rynków zastrzeżonych poprzez opracowanie przewodnika dla instytucji zamawiających.

4.7. Należy chronić sprawiedliwą mobilność pracowników. W tym kontekście EKES przygotowuje obecnie opinię w sprawie wniosku Komisji dotyczącego zmiany dyrektywy 96/71/WE i zajmuje się kwestiami wspierania swobody świadczenia usług oraz ochrony zarówno uczciwej konkurencji na rynku usług, jak i równego traktowania na rynku pracy.

4.8. Przy kształtowaniu różnych dziedzin polityki WPR w ramach śródkresowego przeglądu WRF na lata 2014–2020 należy mieć na względzie przede wszystkim utrzymanie gospodarstw rodzinnych oraz wielofunkcyjności i zrównoważoności jako centralnych elementów europejskiego rolnictwa. Komisja powinna opracować europejską strategię żywnościową przewidującą kompleksowe podejście obejmujące cały łańcuch dostaw, od rolnika do konsumenta, a także zapewniającą spójność polityczną między poszczególnymi obszarami polityki – od polityki rolnej poprzez politykę w zakresie handlu, edukacji i przeciwdziałanie zmianie klimatu.

4.9. Program UE dla miast jest niezwykle istotny. Jednocześnie Komisja powinna przygotować białą księgę dotyczącą obszarów wiejskich. Należy przy tym wskazać, że obszary miejskie i wiejskie są ze sobą ściśle powiązane i nie mają alternatywnych rozwiązań.

4.10. Ważne jest, aby pobudzenie jednolitego rynku miało korzystny wpływ na zatrudnienie, zwłaszcza w odniesieniu do usług, cyfryzacji i mobilności pracowników. Podstawą ożywienia gospodarczego w Europie jest właściwe funkcjonowanie jednolitego rynku i ramy gwarantujące ludziom bezpieczeństwo, a także uczciwa konkurencja. EKES podkreśla potrzebę poświęcenia uwagi sytuacji ubogich osób pracujących i opracowania skutecznych narzędzi i polityk chroniących płacę zapewniającą utrzymanie na minimalnym poziomie i zapewniających bezpieczeństwo w warunkach nowych stosunków zatrudnienia.

4.11. Potrzebny jest postęp we wdrażaniu planu działania na rzecz efektywnego opodatkowania przedsiębiorstw, zwłaszcza w odniesieniu do wspólnej skonsolidowanej podstawy opodatkowania osób prawnych (CCCTB). EKES apeluje o podjęcie zdecydowanych kroków w kierunku powstrzymania oszustw podatkowych, uchylania się od opodatkowania i agresywnego planowania podatkowego. Podatki powinny być pobierane w miejscu, w którym zlokalizowana jest treść ekonomiczna. W tym celu EKES zadba o to, by UE w pełni włączyła się w plan działania OECD dotyczący zwalczania unikania opodatkowania, przeciwdziałania erozji bazy podatkowej i przenoszeniu zysków (BEPS).

4.12. EKES z zadowoleniem przyjmuje fakt skupienia się Komisji w ostatnim cyklu europejskiego semestru na stopniowym przesuwaniu obciążeń podatkowych od podatników o niskich dochodach w kierunku sprawniejszego i sprawiedliwszego systemu podatkowego. Zachęca do wprowadzania podatków, które mają mniej spowalniające skutki niż ma opodatkowanie pracy. Ponadto konieczne są reformy systemów opodatkowania w celu zapewnienia ich redystrybucyjnej roli, co może pomóc w ograniczaniu nierówności.

5. Pogłębiona i bardziej sprawiedliwa unia gospodarcza i walutowa

— **Plan działania na rzecz dokończenia UGW, w tym unii bankowej**

— **Kontynuacja unii gospodarczej i politycznej**

— **Zadbanie o realizację celów strategii „Europa 2020” i celów społecznych w ramach europejskiego semestru**

5.1. Biorąc pod uwagę poważnie ograniczoną zdolność polityki pieniężnej do stymulowania popytu, gospodarka strefy euro znajduje się w tak zwanej „pułapce płynności”. Potrzebna jest większa solidarność ze strony krajów mających nadwyżki strukturalne, które powinny w większym stopniu przyczyniać się do prowadzenia ekspansywnej polityki.

5.2. Strefa euro musi wzmocnić swój potencjał wzrostu i zdolność do radzenia sobie z asymetrycznymi wstrząsami, a także promować konwergencję społeczno-gospodarczą. Wymaga to nowego uregulowania mechanizmu zdolności fiskalnej. EKES apeluje o wszczęcie dialogu makroekonomicznego w strefie euro, który byłby kluczowym wkładem w demokratyczny i społeczny rozwój UGW. EKES podkreśla, że przyszłe dyskusje nie powinny nawiązywać do „rad ds. konkurencyjności”, lecz do „rad ds. konkurencyjności, spójności społecznej i zrównoważoności”. W organach międzynarodowych strefa euro musi mówić jednym głosem.

5.3. EKES oczekuje, że w 2017 r. instytucje europejskie przystąpią do realizacji kolejnego etapu planu działania na rzecz dokończenia UGW i nadadzą strefie euro wyrazistą tożsamość. Odpowiedni plan działania powinien uwzględnić wnioski z dyskusji politycznej na temat wdrażania działań instytucjonalnych, z których niektóre mogą wymagać zmiany Traktatów.

5.4. Byłoby najlepiej, gdyby dyskusja ta dotyczyła następujących zagadnień: solidniejszej struktury strefy euro, mechanizmu zdolności fiskalnej strefy euro i wspólnej emisji długu przez państwa członkowskie strefy euro, zarządzanej przez Europejski Fundusz Walutowy; udoskonalenia rozliczalności i legitymacji demokratycznej UGW, osiągniętych dzięki wzmocnieniu uprawnień Parlamentu Europejskiego, a także usprawnieniu struktury organizacyjnej konferencji międzyparlamentarnej i ściślejszemu zaangażowaniu ze strony parlamentów krajowych oraz głosowaniu w kwestiach wchodzących w zakres kompetencji UGW tylko przez posłów do PE ze strefy euro.

5.5. Dialog obywatelski i społeczny może być w ramach semestru UE motorem reform gospodarczych, społecznych i w zakresie zatrudnienia, które będą skuteczne i trwałe i będą sprzyjać włączeniu społecznemu. Należy zaangażować parlamenty krajowe w planowanie i ocenę krajowych programów reform (KPR) oraz wdrażanie zaleceń dla poszczególnych krajów (CSR), zgodnie z celami strategii „Europa 2020”. Partnerzy społeczni mają do odegrania szczególną rolę związaną z ich wyłącznymi kompetencjami, obowiązkami i zadaniami.

5.6. Należy bezzwłocznie wdrożyć działania mające na celu wprowadzenie zabezpieczeń dla nisko uposażonych i szczególnie narażonych pracowników, zapewnić gospodarstwom domowym dochód umożliwiający utrzymanie na minimalnym poziomie, dotrzeć do obszarów ubóstwa i zniwelować nierówności. W roku 2017 należy wyraźnie zdefiniować i wdrożyć europejski filar praw socjalnych przy aktywnym udziale partnerów społecznych i innych organizacji społeczeństwa obywatelskiego. Jednakże unijny filar praw socjalnych powinien przyczynić się do wspierania zrównoważonego rozwoju gospodarczego oraz tworzenia miejsc pracy i w związku z tym powinien przynosić wymierne efekty w zakresie poprawy jakości życia i warunków pracy mieszkańców Europy oraz stymulowania efektywnych i integracyjnych rynków pracy oraz usług publicznych wysokiej jakości i dostępnych dla wszystkich.

5.7. Jako część unii finansowej, unia bankowa jest kluczem do zagwarantowania integralności euro i zwiększenia udziału sektora prywatnego w podziale ryzyka. Wniosek dotyczący europejskiego systemu gwarantowania depozytów jest zasadniczą częścią unii bankowej. Dalszemu podziałowi ryzyka, będącemu częścią wniosku dotyczącego europejskiego systemu gwarantowania depozytów, powinno towarzyszyć dalsze ograniczanie ryzyka w unii bankowej. Obydwa elementy powinny być rozpatrywane równolegle i wdrażane bez opóźnień. Komisja powinna też przeprowadzić kompleksowe i pogłębione badanie w celu jeszcze większego wzmocnienia legitymacji wniosku.

6. Rozsądne i wyważone umowy o wolnym handlu

— **Zawarcie umów handlowych zawierających ambitne i innowacyjne rozdziały dotyczące handlu i zrównoważonego rozwoju**

— **Wykorzystywanie dialogu obywatelskiego i społecznego**

6.1. Należy dążyć do spójności polityki rozwoju i polityki handlowej. Zgodnie z treścią komunikatu „Handel dla wszystkich” umowy UE nie powinny obniżać standardów środowiskowych, socjalnych, pracowniczych, konsumenckich i innych, łącznie z usługami publicznymi, a wręcz powinny je podwyższać.

6.2. W tym kontekście Komitet przykłada duże znaczenie do zakończenia obecnych negocjacji handlowych i inwestycyjnych (w tym negocjacji inwestycyjnych TTIP, CETA, UE–Japonia, UE–Chiny, negocjacji obejmujących państwa ASEAN i wszelkich brakujących umów o partnerstwie gospodarczym), by uwzględnić w sposób zrównoważony interesy stron. Ważne jest także, by monitorować skuteczne wdrażanie ratyfikowanych umów.

6.3. Należy również dążyć do osiągnięcia przejrzystości i sprawdliwej równowagi interesów podczas wielostronnych negocjacji dotyczących usług (TiSA) i środowiskowych dóbr publicznych.

6.4. Prowadzenie dwustronnych negocjacji handlowych nie powinno osłabić poparcia UE dla WTO i silnego wielostronnego porozumienia globalnego. Należy także unikać ewentualnej kolizji postanowień. Podczas prowadzonych w ramach WTO negocjacji należy na przykład przyjąć bardziej ukierunkowane podejście do handlu cyfrowego.

6.5. Handel jest kluczowym zagadnieniem dla unijnych sektorów produkcyjnych oraz w kontekście obrony europejskiego rynku przed nieuczciwymi praktykami i dumpingiem za pomocą zaktualizowanych instrumentów ochrony handlu (TDI), z myślą o pełnej ochronie rynku wewnętrznego przed nieuczciwym importem z państw trzecich. Komisja Europejska powinna jednak starannie ocenić skutki, jakie miałyby decyzja w sprawie przyznania Chinom statusu gospodarki rynkowej.

6.6. Chociaż niedawna propozycja Komisji Europejskiej dotycząca wprowadzenia systemu sądów ds. inwestycji stanowi postęp względem zdyskredytowanego mechanizmu rozstrzygania sporów między inwestorami a państwem, popieranego przez USA, to jest ona nadal kontrowersyjna i wymaga dalszej analizy.

6.7. Polityka handlowa UE powinna uwzględniać różne opinie na temat skutków umów handlowych. Należy zwłaszcza zwrócić uwagę na udział wspólnych organów zrzeszających wszystkie podmioty społeczeństwa obywatelskiego w procesie monitorowania wszelkich aspektów umów o wolnym handlu. W tym kontekście szczególnie cenna jest wiedza ekspercka EKES-u. Badania skutków przyszłych i bieżących negocjacji pozostają kluczowym narzędziem dla wszystkich podmiotów zaangażowanych w monitorowanie negocjacji.

7. Obszar sprawiedliwości i przestrzegania praw podstawowych oparty na wzajemnym zaufaniu

— Poprawa bezpieczeństwa obywateli

— Przestrzeganie praworządności

— Usuwanie barier i wypełnianie luk

7.1. Rosnąca potrzeba bezpieczeństwa przejawiana przez europejskich obywateli wymaga niezwłocznej reakcji w celu ochrony głównych dokonań integracji UE i przywrócenia zaufania wśród państw członkowskich. Zwalczanie terroryzmu wymaga ściślejszej współpracy między państwami członkowskimi oraz ich władzami.

7.2. Poszukiwanie pokoju na Bliskim Wschodzie, międzynarodowa współpraca policyjna, skuteczna kontrola granic zewnętrznych i polityka rozwoju to niezbędne dopełnienie działań na rzecz wzmocnienia bezpieczeństwa w Europie.

7.3. W roku 2017 UE musi wzmocnić filary działań UE określone w europejskiej agendzie bezpieczeństwa. Agenda ta musi zapewniać pełne przestrzeganie praworządności i poszanowanie praw podstawowych w państwach członkowskich, w tym demokracji, praw człowieka, praw ekonomicznych i społecznych, a także skutecznego dialogu ze społeczeństwem obywatelskim.

7.4. Należy odblokować wniosek dotyczący dyrektywy w sprawie wraźania zasady równego traktowania (COM(2008) 426 final) oraz istotnie zwiększyć udział społeczeństwa obywatelskiego.

7.5. Należy wzmocnić strategię na rzecz równości płci na lata 2010–2015, nakreślając jasne cele i przewidując praktyczne działania i skuteczne monitorowanie postępów w zwalczaniu dyskryminacji ze względu na płeć na rynku pracy, w systemie kształcenia i w sferze decyzyjnej, a także monitorując postęp w zwalczaniu przemocy uwarunkowanej płcią.

7.6. Należy zaktualizować europejską strategię w sprawie niepełnosprawności zgodnie z uwagami Komitetu do spraw Praw Osób Niepełnosprawnych (CRPD) poprzez odpowiednie ustawodawstwo i wprowadzenie uznawanej we wszystkich państwach członkowskich UE karty pierwszeństwa.

7.7. W kontekście zwalczania ubóstwa należy ustanowić konkretne wskaźniki i cele odnoszące się do dzieci znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji.

7.8. Należy zająć się nowymi zjawiskami zagrażającymi najsłabszym grupom społecznym, takimi jak niepewne zatrudnienie, ubóstwo pracujących, a także sytuacją starszych i młodych kobiet, samotnych matek i migrantek.

8. W kierunku nowej polityki w dziedzinie migracji

— **Właściwe zarządzanie przepływami uchodźców**

— **Integracja migrantów**

— **Zwalczanie populizmu i ksenofobii**

8.1. UE musi reagować na problemy migracji i azylu poprzez ściślejszą współpracę między państwami członkowskimi i podejmowanie ujednoczonych i praktycznych działań. EKES odsyła w tym miejscu do zaleceń i sprawozdania opracowanych na podstawie misji informacyjnych przeprowadzonych w 11 państwach członkowskich. Należy nadać priorytet realizacji wniosków płynących ze sprawozdania Parlamentu Europejskiego w sprawie sytuacji w regionie Morza Śródziemnego oraz opracowaniu całościowego podejścia UE do migracji.

8.2. W roku 2017 należy stworzyć warunki, które umożliwią położenie kresu odstępstwom od ustanowionych w przepisach Schengen kontroli granicznych, a także zapewnić przestrzeganie praworządności w zarządzaniu strefą Schengen.

8.3. Realizacja wniosku w sprawie utworzenia wspólnego europejskiego systemu azylowego jest realnie możliwa w średniej perspektywie czasowej. Proponowane przez Komisję Europejską inicjatywy ustawodawcze i polityczne muszą być przyjmowane sprawnie i z poszanowaniem nadrzędnego interesu osób ubiegających się o ochronę międzynarodową, a także praworządności, jako wyrazu konkretnej solidarności między państwami członkowskimi.

8.4. Ważne jest zatem przemyślenie wniosku dotyczącego przesiedleń, relokacji i ochrony osób ubiegających się o azyl w celu otwarcia legalnych i bezpiecznych szlaków dla tych ostatnich.

8.5. W tym kontekście EKES podkreśla, że w porozumieniu UE–Turcja brakuje koniecznych gwarancji zapewniających poszanowanie praw podstawowych i międzynarodowych zobowiązań UE. Potrzebne są zdecydowane działania w kierunku odbudowy pozytywnej współpracy z władzami tureckimi i krajami sąsiednimi, które nadal odgrywają kluczową rolę w utrzymaniu bezpieczeństwa granic UE.

8.6. Polityka migracyjna wymaga zasobów umożliwiających integrację migrantów i uchodźców. Komitet docenia podejmowane wysiłki na rzecz bardziej racjonalnego wykorzystywania środków z poszczególnych funduszy europejskich. Należy zwiększyć środki – w szczególności w ramach EFS – dla tych państw członkowskich, które są najbardziej narażone na wyzwanie związane z integracją migrantów lub uchodźców.

8.7. Niezwykle ważne jest oferowanie szkoleń dla osób legalnie przebywających w Europie, jak również zapewnienie im pomocy we wchodzeniu na rynek pracy i ogólnie w integrowaniu się ze społeczeństwem. Równie istotne jest poświęcenie uwagi narastającemu zjawisku ksenofobii i populizmu, które są często powiązane ze znacznymi przepływami migracyjnymi. W tym kontekście wspólne oświadczenie wydane przez europejskich partnerów społecznych i ekonomicznych (ETUC, BusinessEurope, CEEP, Ueapme i Eurochambres) oraz praca wykonana przez organizacje społeczeństwa obywatelskiego i zainteresowane strony gospodarki społecznej wskazuje kierunek przyszłych działań.

9. Silniejsza pozycja na arenie międzynarodowej

— **Spójność wewnętrzna na rzecz działań zewnętrznych**

— **Współpraca z sąsiadami i partnerami strategicznymi**

9.1. UE powinna wzmocnić swoją pozycję globalnego partnera w walce o pokój i stabilizację na obszarach ogarniętych konfliktem w ramach instytucji międzynarodowych oraz poprzez bardziej spójne działania. Zintegrowane środki polityczne łączące wewnętrzne i zewnętrzne strategie polityczne Komisji są niezbędne dla zapewnienia skuteczności działań zewnętrznych. Poprawa stosunków i współpraca z partnerami strategicznymi ma zasadnicze znaczenie dla odgrywania przez UE większej roli na arenie międzynarodowej.

9.2. Procesy demokratyzacji w państwach sąsiadujących z UE powinny mieć priorytetową rangę w ramach wkładu UE we współpracę i rozwój. Potrzebne są tu konkretne działania wsparte dobrze zaplanowanymi inwestycjami, które byłyby finansowane przez UE w koordynacji z Bankiem Światowym.

9.3. W ramach swoich działań zewnętrznych UE powinna należycie uwzględnić dialog z organizacjami społeczeństwa obywatelskiego i kontakty międzyludzkie. Wspieranie zorganizowanego dialogu z organizacjami społeczeństwa obywatelskiego w regionie jest także niezbędne dla dokonania bilansu europejskiej polityki sąsiedztwa (EPS). Ponadto dialog społeczny musi stać się nieodłączną częścią programów UE w dziedzinie współpracy i rozwoju.

9.4. Priorytetem powinna być ocena EPS. Stosunki z państwami w południowym i wschodnim regionie Morza Śródziemnego nie powinny skupiać się na podejściu obronnym opartym na aspektach związanych z bezpieczeństwem lub kryzysem uchodźczym. Zamiast tego należy je przekształcić w politykę wspólnego rozwoju na zasadzie równego partnerstwa.

9.5. Szczególną uwagę należy poświęcić stosunkom z Rosją, w tym aktywniejszej dyplomacji wobec tego kraju, zwłaszcza w dziedzinie energii.

9.6. Niezmiernie istotne będzie osiągnięcie celów dotyczących zrównoważonego rozwoju i celów COP21 oraz przystąpienie do wdrażania stosownych działań. Cele zrównoważonego rozwoju muszą być zwłaszcza uwzględnione przy kształtowaniu agendy rozwoju UE. UE musi w sposób proaktywny oszacowywać środki, łącznie z potrzebami budżetowymi, których będzie potrzebować, aby sprostać tym wyzwaniom. Odpowiednie ramy zarządzania muszą umożliwić aktywne zaangażowanie społeczeństwa obywatelskiego. EKES ponawia swoją propozycję dotyczącą utworzenia Europejskiego Forum na rzecz Zrównoważonego Rozwoju.

10. Unia demokratycznych przemian

— **Promowanie aktywnego obywatelstwa i demokracji uczestniczącej**

— **Większa otwartość i przejrzystość**

— **Poprawa dialogu obywatelskiego oraz wzmacnianie dialogu społecznego**

10.1. Mobilizacja wszystkich sektorów i zasobów w celu wypracowania wspólnych rozwiązań ma kluczowe znaczenie dla rozwiązania masowych i złożonych wyzwań stojących przed UE. Społeczeństwo obywatelskie jest podstawą propagowania tych niezbędnych innowacji, a zmiany te wymagają w szczególności zaufania ze strony obywateli. Należy zatem zaangażować zainteresowane strony reprezentujące społeczeństwo obywatelskie na takich samych zasadach jak inne podmioty, by w pełni wykorzystać ich wkład. Wymaga to zmiany kulturowej i wzmocnienia pozycji silnego i niezależnego społeczeństwa obywatelskiego na poziomie państw członkowskich i UE.

10.2. W tym kontekście EKES przypomina Komisji, że apelował już wcześniej o opublikowanie zielonej księgi w sprawie możliwości skutecznego zorganizowania stałego dialogu obywatelskiego.

10.3. EKES zwraca się także ponownie o ulepszenie procesów konsultacji z zainteresowanymi stronami w kwestii reprezentatywności, dostępności, przejrzystości i przekazywania informacji zwrotnych.

10.4. Należy podjąć działania w sprawie wniosku dotyczącego przeglądu rozporządzenia w sprawie europejskiej inicjatywy obywatelskiej, by stała się bardziej skuteczna.

10.5. EKES nadal przykłada priorytetowe znaczenie do wzmocnienia demokracji uczestniczącej w celu większej demokratyzacji unijnego procesu decyzyjnego. W tych kontekście nowe porozumienie międzyinstytucjonalne między Komisją, Radą i Parlamentem powinno umożliwić instytucjonalnym organom konsultacyjnym takim jak EKES wywieranie większego wpływu na wnioski ustawodawcze w ramach procesu decyzyjnego.

10.6. Lepsze stanowienie prawa powinno umożliwić uproszczenie i zwiększenie skuteczności przepisów, które muszą służyć jasnym i przejrzystym celom. Warto rozważyć propozycję dotyczącą śladu ustawodawczego, by lepiej monitorować prace ustawodawcze, umożliwić udział organizacji społeczeństwa obywatelskiego w tym procesie, zwiększyć zaangażowanie partnerów społecznych w proces ustawodawczy i zadbać o sprostanie ich potrzebom i oczekiwaniom.

10.7. Komisja musi kontynuować proces REFIT, a EKES powinien odgrywać w tym większą rolę. Program REFIT nie powinien jednak podważać praw pracowniczych i socjalnych ani umniejszać ochrony środowiska i praw konsumentów. Otwartość i przejrzystość procesów lepszego stanowienia prawa jest warunkiem tworzenia skuteczniejszych przepisów, również dotyczących MŚP. Powinno to zachęcać beneficjentów do zgłaszania oddolnych inicjatyw ustawodawczych, a zwłaszcza prowadzić do aktywniejszego zaangażowania podmiotów społeczeństwa obywatelskiego.

10.8. W marcu 2016 r. europejscy partnerzy społeczni przedstawili cztery wspólnie uzgodnione stanowiska dotyczące wznowienia dialogu społecznego, uchodźców, przemysłowych strategii politycznych i cyfryzacji. Należy je uwzględnić i promować w programie prac Komisji na 2017 r.

Bruksela, dnia 14 lipca 2016 r.

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Georges DASSIS
